

1051 Budapest, Arany János utca 1.
Levél cím: H-1245 Budapest, Pf.: 1002
Telefon: +36 (1) 411-6100
www.konyvtar.mta.hu

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Kedvezményezett neve: MTA Könyvtár és Információs Központ

A téma megnevezése: Egyedi dokumentumok restaurálására, állományvédelmi munkák megvalósítására a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye valamint a Keleti Gyűjtemény részére

Szerződés száma: 208111/00013

Elnyert támogatás összege összesen: 900.000.- Ft

Témafelelős neve: Kelecsényi Ágnes / Babus Antal

Időtartam: 2021. 09. 01 – 2022. 09. 30.

Támogatott tevékenység megvalósításának szakmai vonatkozásai, tapasztalatai és a megvalósítás eredményességének elemzése:

Amint a restaurálást végző FoKa art képes szakmai beszámolójából látható, a Kézirattár mindhárom restaurált könyve (522.556; 553.678; Lat. Ir. F. 30) rendkívül rossz állapotban volt. A FoKa art mindhárom kötetet megmentette az enyészettől, a kötéseket helyrehozta, a gyűrött lapokat kitisztította, a lapok hiányzó részeit kézi papíröntéssel pótolta. Ami szakmailag megoldható volt, a FoKa art megoldotta, a munkájával maximálisan elégedett vagyok.

Jelen pályázatban a Keleti Gyűjtemény oszmán-török és mongol kéziratok közül restauráltattunk egy-egy darabot (Török O. 20, Mong. 32-33). Mind a keleti kötéseket, mind az ezekhez a kéziratokhoz használt változatos íráshordozók tekintetében Magyarországon jelenleg a FoKa Art restaurátorai rendelkeznek a legtöbb ismerettel és gyakorlati tapasztalattal. Mindkét esetben megnyugtató technikai megoldásokat találtak, és visszaadták a kéziratok régi szépségét. A mongol kéziratokat a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából az MTA-n rendezett kiállításunkon bemutatjuk.

2022. november 7.

Kelecsényi Ágnes

.....
Kelecsényi Ágnes

Keleti Gyűjtemény osztályvezető

Babus Antal

.....
Babus Antal

Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye osztályvezető

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

EGYEDI DOKUMENTUMOK RESTAURÁLÁSA MTA KIK Keleti Gyűjtemény

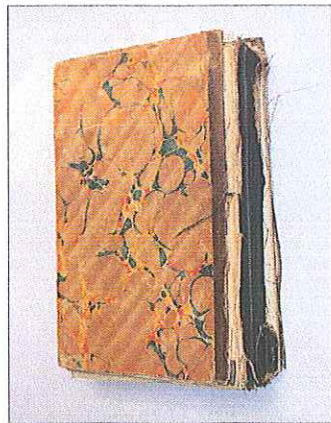
NKA Közgyűjteményi Kollégiuma, altéma kódszáma: 208111/9
2022 november 18.

FoKa art RESTAURÁTOR MŰTEREM Bt.

2030 ÉRD, KORONAFÜRT UTCA 12. • TEL: 23 375 910; 30 638 6619 • E-MAIL: info@fokaart.hu • CÉGJECEZÉK SZÁM: 13-06-023309

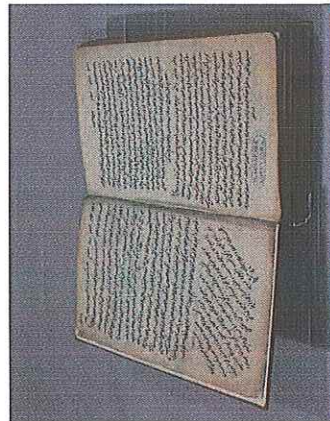
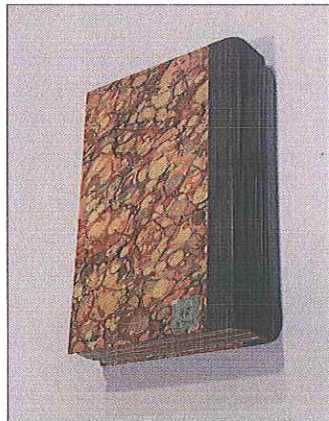
Állapotleírás:

A leszakadt kötési kéziratkötet gerincének egyharmad részén bőr borítás nyomának töredéke található. A vele tárolt számos márvány- mintás festett papírral borított táblákról teljes bizonyossággal mondhatók, hogy nem erről a kötéstől szakadtak le. A fűzés több ponton szétszakadt, ezért kiesnek az ívek. Az előlékek röplapjai hiányoznak. A lapszélek györöttek, szakadozottak, számarfűtések, a tinta sok helyen elkenődött. Több lapon megérsítések vannak, melyeken széjjegyzetek találhatóak. Mindkét – az ívekhez varrott – eredeti oromszegő sérült és hiányos.

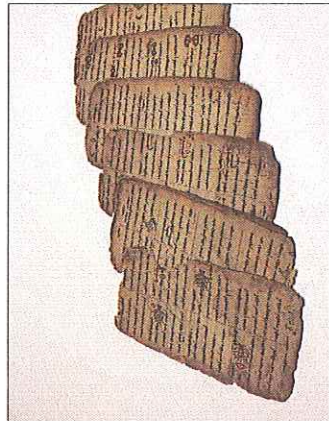
Elvégzett beavatkozások:

Fotódokumentáció készítése. Kémiai vizsgálatok: oldódási próbák a tintára, színezékekre és ragasztóanyagokra. A táblák nem ezen kötethez tartoztak, ezt a fűzőszineg és a méretbeli különbözőségeik igazolják. Az oldódási próbák eredménye nem tette lehetővé a nedves kezelést. A könyvtesti száraz tisztítása, lapok kézi javítása. Az ívek kialakítása után azok visszafűzése. A hiányzó előlékek pótlása. Az eredeti, ívekbe varrott oromszegők tisztítása, konzerválása, szükséges korrekciója. Félbőr-kötés készítése. Archivális savmentes tároló és egyben vétő tok készítése.

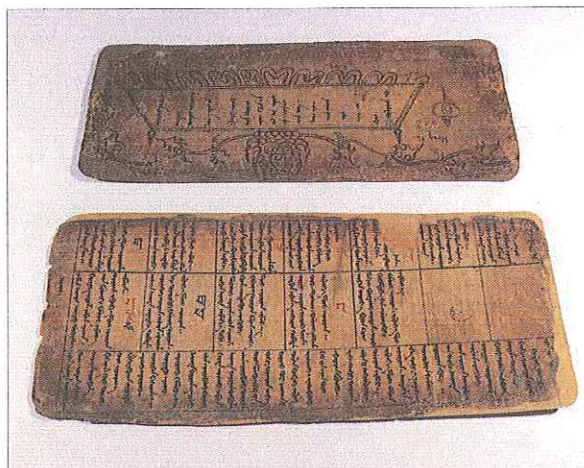
Állapotleírás:

Kettő külön jelzettel ellátott kéziratkötet, dobozokban tárolva. Különböző lapokra írt, rajzolt, festett és színezett dokumentumok, költés és fűzés nélküli, egymásra helyezve (12 – 25 lap). Méretük nem: egységes, széleik hullámosak, sok lap töredezett, szétszakadt és hiányos. Nagymértékben sérültek, készítésükhöz egyedi. Kartonra mindkét oldalról felkaszírozott vékony rizspapír vastagságú papír borításúak, melyek rétegekben szétválnak. Por, szennyeződések, foltok láthatóak. Az utolsó lapokon cernával történt varrással rögzítették a lap lefórt részeit.

Elvégzett beavatkozások:

Dokumentáció készítése a beavatkozások előtt, alatt folyamatosan. Kémiai vizsgálatok: oldódási próbák a tintára, színezékekre és ragasztóanyagokra. A nedves kezelés és az öntéssel történő kiegészítés megvalósítását sem az oldódási próbák, sem a többrétegű kaszírozott szerkezet nem tette lehetővé. Száraz tisztítások, a por és szennyeződések lehetőség szerinti: maximális eltávolítása. A felvált rétegek visszarakasztása, körben minden lapszél megerősítése. A hiányok részbeni: kiegészítése, javítása öntött papírral történt. A restaurált és konzervált kéziratlapon archiváló savmentes anyagból tároló és egyben vétő dobozt kaptak.

A konzerválás, restaurálás során használt anyagok jegyzéke:

- mechanikus tisztítás: *Wishab radírszivacs (Ceiba kat. 40111), radírpor, latex szivacs*
- keményítő, enyv eltávolítása: *lokális CMC zselés duzzasztás (esetenként Beerzym Amyl enzim vizes oldata (0,5-1 % tartalommal) után mechanikusan*
- tisztítószer: *zsíralkohol, glutofix*
- preventív gombavédelem: *preventol, thymol alk. old.*
- színezék rögzítése: *Klucel G, Regnal SI*
- utántenyezés, megerősítés: *glutofix*
- ragasztók: *rízskeményítő, búzakeményítő, glutofix*
- javítások, kiegészítések: *papírpép (Ceiba), japánpapírok, fátyolpapír*
- előzők: *savmentes Canson papír*
- bőr: *juh bőr*

Az elvégzett beavatkozások 82 munkaórát vettek igénybe.

Kalocsai László
tárgyrestaurátor művész
III-8104/08

Foka art RESTAURÁTOR MŰTEREM Bt.

2030 ÉRD, KORONAFÜRT UTCA 12. • TEL: 23 375 910; 30 638 6619 • E-MAIL: info@fokaart.hu • CÉGJEGYZÉK SZÁM: 13-06-023309